

Jeg tror ikke, at det ærede Medlems historiske Betragtninger altid er rigtige. Det ærede Medlem mente f. Eks., at det danske Venstre i sin Tid havde været et smaa-borgerligt og frygtagtigt Parti, der langsomt var steget til stor Dristighed. Mon det er rigtigt? Mon ikke Tscherning egentlig var en langt mere radikal Mand end Berg, jeg skulde tro det. Den første har jeg ikke kendt, den anden har jeg kendt særdeles godt personlig. Jeg tror slet ikke, at Venstre, efterhaanden som det er skredet frem, i og for sig er blevet radikalt — jeg taler jo ikke om de nuværende Forhold, for vi er jo enige om, at vi ikke maa berøre dem, der er visse Skader, vi i Øjeblikket ikke taler om — og lad os ikke tale om, hvorledes det moderate Venstre i Øjeblikket virker. Overfor det ærede Medlem maa jeg endnu indskyde den Bemærkning, at naar han udtalte, at jeg i en vis Vending kun havde sagt $\frac{1}{16}$ af Sandheden, er det forkert. Det var rigtigt, som det ærede Medlem sagde i Begyndelsen, men han kom fra det, at jeg sagde $\frac{15}{16}$ af Sandheden. Det er det højeste, man overhovedet kan naa til, hele Sandheden kan ikke noget Menneske sige. Men naar man naar til $\frac{15}{16}$, hvad jeg altid gør, kan man ikke forlange mere af et Menneske.

Jeg har til en vis Grad selv bragt det Spørgsmaal paa Bane, hvorledes Samfundet vilde forme sig, hvis vi fik en socialdemokratisk Regering, og derom sagt, at jeg ikke frygtede det. Det kan jeg ikke godt efter mine historiske Oplevelser, thi jeg har været med, den Gang Venstre var et Parti — jeg tror, det ærede Medlem ogsaa dvalde ved det —, som egentlig ikke kunde tænke sig at danne Regering, og det var da Skik, at man afviste paa det skarpeste den Tanke, at man nogen Sinde vilde se sine Folksom Ministre. Det gjorde man da i hvert Fald endnu i Begyndelsen af 70erne, da jeg for første Gang deltog i Politik, akkurat paa samme Maade som Socialdemokratiet har afvist den Tanke med den største Modvillie og Sikkerhed, at man vilde gaa ind i et Ministerium, forinden man kunde have Flertal deri. Saaledes har Venstre ogsaa været stillet. I lang Tid kunde man overhovedet ikke tænke sig Muligheden af, at Venstremænd blev Regeringsmænd. Det havde efter min Mening meget sin Grund deri, at det Parti, man kæmpede med, Højre, saa voldsomt hævdede, at alt styrtede i Grus herhjemme, naar Venstre kom til at regere. Jeg ved ikke, hvor mange Gange jeg har læst det i Højreblade — og jeg har læst mange Blade i mit Liv, jeg er noget ældre end det ærede Medlem og dog altsaa

alligevel ikke klogere —, jeg ved ikke, hvor mange Gange jeg har set det fremstillet, at hvis kofteklædte Almuesmænd skulde sidde i Kongens Raad, blev der intet tilbage af gamle Danmark. Ikke des mindre fik vi en Venstre-regering i 1901, den være, som den vil, og der skete ikke saa meget. Det viste sig, at det Ord, jeg sagde forleden, fik Ret; jo mere det skifter, des mere bliver det det samme. Paa samme Maade ser jeg paa Muligheden af, at Socialdemokraterne dannede Regering. Hvis dette sker, og det kan meget let komme, hvis Socialdemokratiet faar Flertal i denne Sal — ingen kan vide, hvad Øjeblik det sker —, saa vil man faa en socialistisk, parlamentarisk Regering, og jeg tror, at kun fordi man i saa høj Grad fra anden Side har fremhævet, at da vil Samfundet ryste i sin Grundvold, er der Mennesker, som tror, at det vilde betyde et saa enormt Gennembrud. Jeg har oplevet, at vi i København har faaet en Socialdemokrat som Finansborgmester, og dog kan jeg ikke sige, jeg som Københavner har sporet synderlig Forskel i Forholdene i København eller paa Skatterne eller i Maaden at styre Byens Finanser paa. Det viser sig altsaa, at den enkelte ledende Mand og selv en saa ledende Mand som Finansborgmesteren godt kan passe ind i Forholdene, uden at der sker noget særlig verdenhistorisk, og det er altsaa min private Mening, at selv om vi nu fik en socialdemokratisk Regering — det er jo ikke sikkert, det sker lige straks, man kan ikke vide, hvad Vælgerne mener derom —, vilde vi faa at se, at Socialdemokratiet var et borgerligt Parti.

Jeg vil gerne have slaaet fast — det er efter min Mening paa en vis Maade det eneste Resultat, vi er kommet til ved denne Debat —, at Socialdemokratiet har indtaget sin Plads som det fjerde borgerlige Parti her i Samfundet som villigt til at medvirke til Regeringen, villigt til overhovedet at samarbejde paa lige Fod med de andre Partier uden at føle sig som et revolutionært Parti, der paa Grund af sine Meninger, sine Krav egentlig ikke kan være paa samme Side. Jeg husker meget godt det Øjeblik, da det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) her i Salen udtalte: Vi paa denne Side, og saa kommer der en Kløft, og saa alle de andre, de borgerlige Partier paa den anden Side. Men det forekommer mig — og det er en stor, stor Fordel for Samfundet —, at Verdenskrigen har slaaet Bro over Kløften, saaledes at vi nu befinder os i denne elskelige Borgfred, hvor vi kun siger hinanden Artigheder, alle